

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)
SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)
SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa V. K.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej K. w W.
o ustalenie nieważności uchwały,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 grudnia 2011 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 25 lipca 2011 r.,

- 1) uchyla zaskarżone postanowienie;**
- 2) zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 136 zł (sto trzydzieści sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego;**
- 3) oddala wniosek pełnomocnika powódki z urzędu o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 lipca 2011 r. Sąd Apelacyjny odrzucił wniosek powódki o sporządzenie uzasadnienia wyroku tego Sądu z dnia 23 września 2010 r. i doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem.

Sąd Apelacyjny wskazał, że postanowieniem z dnia 31 stycznia 2011 r. oddalił wniosek powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 23 września 2010 r. uznając, że powódka nie wykazała braku winy w uchybieniu terminu. W związku z tym odrzucił na podstawie art. 328 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., jako spóźniony, wniosek o sporządzenie uzasadnienia tego wyroku i doręczenia go wraz z uzasadnieniem.

W zażaleniu na to postanowienie powódka zarzuciła naruszenie art. 168 § 1 k.p.c. przez uznanie, że nie wykazała braku swojej winy w uchybieniu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 23 września 2010 r. i w konsekwencji bezpodstawne oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, naruszenie art. 169 § 2 k.p.c. w zw. z art. 228 § 1 k.p.c. przez błędne uznanie, że nie uprawdopodobniła okoliczności uzasadniających przywrócenie terminu oraz naruszenie art. 45 Konstytucji przez bezzasadne odmówienie jej prawa do sprawiedliwego rozpoznania sprawy.

Wnosiła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyznanie pełnomocnikowi wynagrodzenia za wykonywane z urzędu zastępstwo procesowe powódki w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z uwagi na to, że zażalenie zawiera wyłącznie zarzuty odnoszące się do niezaskarżalnego postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 31 stycznia 2011 r. oddalającego wniosek powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 23 września 2010 r. i doręczenie

odpisu tego wyroku z uzasadnieniem, które to orzeczenie legło u podstaw wydania zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu powyższego wniosku - Sąd Najwyższy uznał, że w zażaleniu zawarty został implicite wniosek o rozpoznanie na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. również postanowienia o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu, które nie podlega zaskarżeniu a miało wpływ na treść zaskarżonego postanowienia.

Oceniając stanowisko Sądu Apelacyjnego uzasadniające oddalenie wniosku o przywrócenie terminu, trzeba uznać za zasadne zarzuty skarżącej wskazujące na naruszenie art. 168 § 1 w zw. z art. 169 § 2 k.p.c. przez uznanie, że powódka nie wykazała, iż uchybienie terminu nastąpiło bez jej winy.

W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że przy ocenie winy strony w uchybieniu terminu bierze się pod uwagę miernik należytej staranności, jakiej można wymagać od strony przejawiającej dbałość o swoje własne, życiowo ważne sprawy, a analizy tej dokonuje się przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy (porównaj między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 27 października 1998 r. II PKN 385/98, OSNP 1999/23/753, z dnia 26 kwietnia 2007 r. III CZ 22/07 i z dnia 30 maja 2007 r. II CSK 167/07, niepubl.). Jednocześnie też przyjmuje się, że brak winy zachodzi między innymi w razie choroby strony, w szczególności takiej, która oddziałując także na sferę psychiczną człowieka, uniemożliwia mu zajęcie się sprawami innymi niż własne zdrowie, w tym podjęcie decyzji o dokonaniu określonej czynności procesowej. Podjęcie takiej decyzji należy wyłącznie do strony, a zatem osoba trzecia nie może jej w tym wyręczyć czy pomóc. Jeżeli zatem schorzenie strony oddziałuje na jej sferę psychiczną w taki sposób, że utrudnia prawidłową ocenę sytuacji procesowej oraz podjęcie decyzji o dokonaniu określonej czynności, to nie można mówić o winie strony w uchybieniu tej czynności (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2006 r. I UZ 38/05, OSNP 2007/1-2/32 i z dnia 21 września 2010 r. III UZ 4/10, niepubl.).

Przy ocenie, czy rzeczywiście miała miejsce sytuacja, w której strona z uwagi na chorobę nie była w stanie zająć się sprawą sądową i podjąć racjonalnej decyzji o dokonaniu określonej czynności procesowej, należy uwzględnić to,

że zgodnie z art. 169 § 2 k.p.c. strona, występując o przywrócenie terminu, zobowiązana jest uprawdopodobnić, a nie udowodnić, okoliczności uzasadniające żądanie. Uprawdopodobnienie zaś oznacza przytoczenie twierdzeń i wskazanie okoliczności, z których wynika przekonanie o prawdziwości tych twierdzeń. Ustawowy warunek uprawdopodobnienia okoliczności usprawiedliwiających niedokonanie czynności procesowej w terminie powoduje zatem złagodzenie rygorów dowodowych w tym zakresie (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2006 r. V CZ 29/06 i z dnia 21 września 2010 r. III UZ 4/10 niepubl.).

Oceniając w tym aspekcie twierdzenia powódki zawarte we wniosku o przywrócenie terminu oraz załączone do wniosku dowody w postaci dokumentacji lekarskiej i zaświadczenia o stanie zdrowia powódki należy uznać, że udowodniła ona, iż w okresie biegu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 września 2010 r. była chora na cukrzycę oraz raka szyjki macicy leczonego operacyjnie i zabiegami radiologicznymi, z których jeden miał miejsce w dniu 30 września 2010 r. Jak wynika ze złożonego przez nią zaświadczenia lekarskiego z dnia 25 listopada 2010 r. (k. 284), na skutek choroby, zabiegów radiologicznych i leczenia farmakologicznego, występowały u powódki okresowo stany depresyjne. Powszechnie wiadomo, że stany takie mogą utrudniać, a niekiedy uniemożliwiać choremu prawidłowe zajmowanie się zarówno sprawami życia codziennego, jak i przede wszystkim sprawami urzędowymi czy sądowymi, w tym podejmowanie racjonalnych decyzji o czynnościach procesowych. Wszystkie to pozwala na stwierdzenie, że powódka uprawdopodobniła okoliczności uzasadniające ocenę, iż niezłożenie przez nią w terminie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 września 2010 r. i doręczenie odpisu tego wyroku z uzasadnieniem nastąpiło bez jej winy, co w świetle art. 168 § 1 k.p.c. uzasadniało przywrócenie jej terminu do dokonania tej czynności.

W konsekwencji postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 31 stycznia 2011 r. o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu należało uznać za pozbawione podstaw, co skutkowało także uznaniem za bezpodstawne zaskarżonego postanowienia z dnia 25 lipca 2011 r. o odrzuceniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie jego odpisu z uzasadnieniem, a to z kolei

prowadziło do uchylecia zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹⁶ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 380 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Wobec tego, że powódka wygrała sprawę w postępowaniu zażaleniowym, należy jej się zwrot kosztów tego postępowania od strony pozwanej na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. obejmujący także wynagrodzenie pełnomocnika procesowego ustanowionego z urzędu w tym postępowaniu. Nie ma natomiast w takiej sytuacji podstaw do przyznania tego wynagrodzenia od Skarbu Państwa w oparciu o przepisy 15 i 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).